

Kuvataiteen lukiodiplomi

Suoritusohjeet 2026

Sievin lukio

KUVATAITEEN LUKIODIPLOMI PÄHKINÄNKUORESSA

Mikä se on ja miten se tehdään?

- **Itsenäinen taiteellinen kokonaisuus**, joka koostuu → teoksesta ja portfolioista
- Työ tehdään **lukiodiplomikurssilla**, jossa opiskelija
 - laatii **työ- ja ajankäyttösuunnitelman**
 - pitää **työpäiväkirjaa** prosessin aikana
 - **tekee työn opettajan valvonnassa**
 - Ennalta suunnitellut opettajan hyväksymät osiot voidaan tehdä dokumentoiden myös kotona / muualla.
 - saa ohjausta ja tukea suunnitteluvaiheessa.
- Opiskelija valitsee teoksensa aiheen **vuosittain vaihtuvista valtakunnallisista vaihtoehtoista**. Usein tehtävien tekniikka on vapaasti valittavissa erilaisista kuvataiteen tekniikoista (esim. maalaus, valokuva, media- tai ympäristötaide, tuotesuunnittelu...). Joissain tehtävissä tekniikka voi olla rajattu.
- Tavoitteena on **omaperäinen, perusteltu ja kokonaisuutena harkittu teos+portfolio**.
- Opiskelijan lukiodiplomi voi olla myös osa laajempaa ryhmätyönä toteutettavaa produktiota.

Portfolio ja diplomin arviointi

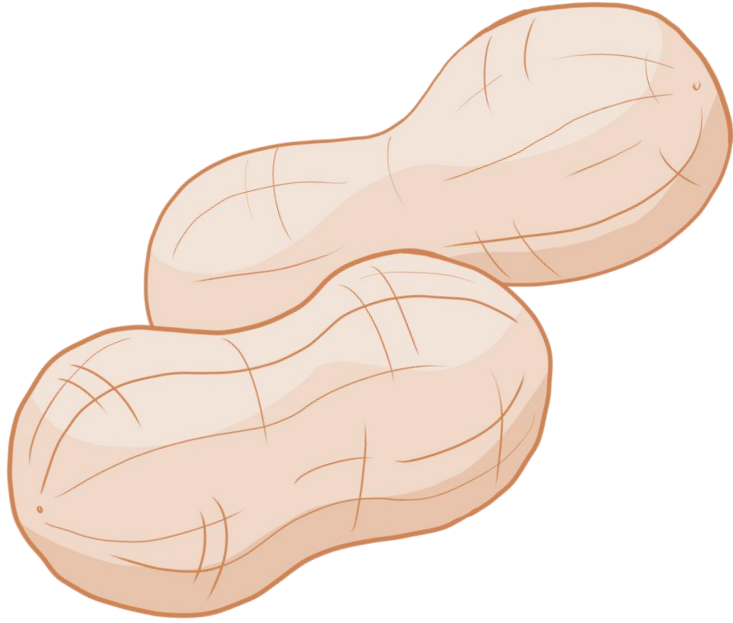
- **Portfolio** kertoo opiskelijan taiteellisesta prosessista ja oppimisesta:
 - luonnokset, kokeilut, etenemisen kuvaus
 - taiteen tuntemuksen osoittaminen, omaan teokseen liittyvä kirjallinen pohdinta ja itsearviointi
 - lähteet ja työ-/ajankäyttösuunnitelma
- Portfolion muoto on **luova ja visuaalisesti mietitty** – voi sisältää tekstiä, kuvia, ääntä, videota tai muita esitystapoja
- **Kokonaisuuden arviointi:**
 - tekee **kaksi arvioijaa** (opettaja + alan asiantuntija)
 - arvioidaan **teos ja portfolio yhdessä. HUOM! Portfolion painoarvo on ½ arvosanasta!**
 - arvosana asteikolla **4–10**
- Lukiodiplomista saa kurssisuorituksen sekä **todistuksen**, joka liitetään lukion päättötodistukseen

[OPHn ohjeet kuvataiteen lukiodiplomista - täältä löydät mm. lukuvuosittaiset tehtävänannot.](#)

Kuvataiteen lukiodiplomin kokonaisuus

Suorittaminen perustuu lukion kuvataiteen opetuksen tavoitteisiin ja keskeisiin sisältöihin sekä opiskelijan lukioaikaiseen omaehtoiseen harrastuneisuuteen.

Kuvataiteen lukiodiplomin suorittamisen edellytyksenä on, että opiskelija on suorittanut vähintään neljä (4) lukion kuvataiteen kurssia.

Diplomista voi saada hakupisteitä tai muuta etua tietyille aloille hakiessa. Esim. opettajan koulutukseen ja taidekoulutuksiin hakiessa.

Opiskelija tekee kuvataiteen lukiodiplomikurssin aluksi työ- ja ajankäyttösuunnitelman, josta ilmenee hänen lukiodiplominsa lähtökohdat, tavoitteet ja kurssin ajankäyttö.

Työskentely tapahtuu ensisijaisesti kuvataiteen luokassa, muualla tapahtuvasta työskentelystä tulee olla sovittu opettajan kanssa ja sen tulee olla aik

Opiskelijaa pitää lukiodiplomikurssilla työpäiväkirjaa, jota hän voi hyödyntää tehdessään kuvataiteen lukiodiplomin portfolioa. atauluun merkitty.

Lukiodiplomin suorittamisen vaiheet

Lukiodiplomi-
infoon
osallistuminen

Aiheen valinta,
oman tavoitteen
asettaminen,
työsuunnitelman
ja aikataulun
laatiminen

Palaveri opettajan
kanssa. Aikataulun
ja aiheen esittely.
Päätetään
tarvittavat välineet
ja materiaalit

Luo sähköinen päiväkirja
ja jaa se opettajalle.

Taustatiedon hankinta

Etänä
työskentely
tarvittaessa

Etänä
työskentely
tarvittaessa

Etänä
työskentely
tarvittaessa

Työn ja portfolion tekeminen kuvataiteen luokassa sovittuina aikoina oman
työsuunnitelman/ aikataulun mukaisesti

Kirjoita päiväkirjaa joka kerta kun teet teosta / portfolioa.
Dokumentoi (valokuva) työn vaiheet portfolioa varten.

AIKAA TYÖN TEKEMISELLE ON MAX 30 h.

Palauta: teos,
portfolio ja
oppimispäiväkirja.

Työn
jättäminen
arvioitavaksi
heti työn
valmistuttua

Suullinen
palaute
opettajalta

Diplomien
yhteisnäyttely

Etänä tehtävät osuudet

- Sovittava opettajan kanssa sisällöt
- Pitää olla näkyvillä aikataulussa
- Kirjataan käytetty aika ja sisällöt oppimispäiväkirjaan samoin kuin luokassakin tehty työ
- Voi olla esim.
 - jos pitää kuvata muussa ympäristössä kuin koulussa
 - muistiinpanojen tekemistä ja taustatiedon hankkimista

TOTEUTUS LUKUVUONNA 26-27:

Jaksojen 2-4 aikana
Työskentely muiden kuvataiteen kurssien aikana kuvataiteen luokassa

Viimeistään
14.4.2027

Toukokuussa

Työ- ja ajankäyttösuunnitelma sekä päiväkirja

Ajankäyttösuunnitelma

 OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Kuvataiteen lukiodiplomin
tukumateriaali opiskelijalle

1

Kuvataiteen lukiodiplomin ajankäyttösuunnitelma Päiväys: _____

Opiskelijan nimi: _____

Lukion nimi: _____

Tehtävän nro ja otsikko: _____

Voit halutessasi tehdä ajankäyttösuunnitelmasi kuukausi-, viikko- ja päivätasolla.

	Kuukausi	Viikko	Päivät
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			

Laadi ja palauta (esittele)
opettajalle hyvissä ajoin ennen
aloitusta!

Työsuunnitelma

 OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Kuvataiteen lukiodiplomin
tukumateriaali opiskelijalle

1

Kuvataiteen lukiodiplomin työsuunnitelma

Opiskelijan nimi: _____ Päiväys: _____

Lukion nimi: _____

Tehtävän numero ja otsikko: _____

I Työskentelyn lähtökohdat

Miksi valitsit kyseisen tehtävän? _____

II Työskentelyn tavoitteet ja päämäärät

Mitkä ovat työskentelysi tavoitteet ja päämäärät? _____

Päiväkirja

- **Perusta ennen työn aloitusta**, esim. Google Docs tms. -> **jaa opettajalle:** elisa.huovari@edu.sievi.fi
- Kirjaa joka kerta kun teet työtä vähintään:
 - Päivämäärä ja aikaväli, jonka työskentelit
 - Mitä teit?
- Päiväkirja voi halutessasi toimia portfolion runkona. Siksi siihen kannattaa kirjata ongelmatilanteet, pohdinnat jne.

TEOS

- Opiskelijaideoi, suunnittelee ja toteuttaa lukiodiplomiin sisältyvän teoksen valitsemaansa lukuvuosittaiseen tehtävään perustuen.
- Opiskelija valitsee ilmaisukeinot, materiaalit ja tekniikat valitsemansa tehtävän ja asettamiensa tavoitteiden pohjalta.
- Teos voidaan toteuttaa esimerkiksi perinteisen kuvataiteen, valokuvan, graafisen suunnittelun, muotoilun, ympäristön suunnittelun, arkkitehtuurin ja nykytaiteen keinoin tai niitä yhdistellen.
- Nykytaiteelle ominaiseen tapaan teos voi vedota näköaistin lisäksi myös muihin aisteihin. Teos voi olla esimerkiksi installaatio, performanssi, media-, yhteisötaide- tai ympäristötaideteos. Visuaalisuuden rinnalla myös ääni, liike, tanssi, laulu, sanat ja käsitteet voivat olla osa teosta

PORTFOLIO

- Portfoliossa opiskelija kuvaa omaa oppimisprosessiaan sekä **osoittaa kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuntemustaan.**
- Portfoliossa opiskelija kuvaa työskentelyn etenemistä, pohtii oppimisprosessiaan sekä tarkastelee suhdettaan visuaaliseen kulttuuriin ja osallisuuttaan sen ilmenemismuodoissa.
- **Portfolioon sisältyy kirjallista pohdintaa opiskelijan lukiodiplomiin liittyvästä kuvataiteesta ja visuaalisesta kulttuurista.**
- Opiskelija liittää työ- ja ajankäyttösuunnitelman portfolioonsa.

PORTFOLIO SISÄLTÄÄ

1. luonnoksia, kokeiluja ja tutkielmia työskentelyn eri vaiheista
2. kuvausta työskentelyn etenemisestä ja mahdollisista muutoksista
3. kirjallisen osuuden lukiodiplomiin liittyvästä kuvataiteesta ja muusta visuaalisesta kulttuurista
4. oman oppimisprosessin, työskentelyn ja teoksen itsearviointia
5. lähdeluettelon, jossa on tiedot käytetyistä painetuista, painamattomista ja elektronisista lähteistä
6. työ- ja ajankäyttösuunnitelman.

Portfolion visuaalinen esitystapa

- Portfolion visuaalinen esitysmuoto on osa lukiodiplomin kokonaisuutta.
- Opiskelija suunnittelee ja toteuttaa portfolionsa haluamallaan tavalla.
- Tavoitteena on, että opiskelija ottaa portfolion toteutuksessa huomioon lukiodiplomin lähtökohdat, tavoitteet, teoksen toteutustavan ja lukiodiplomin kokonaisuuden.

Portfolion kirjallinen ilmaisu

- Opiskelija valitsee portfolionsa kirjallisessa pohdinnassa käyttämänsä tekstilajit ja niihin sopivat ilmaisutavat.
- Kirjalliseen pohdintaan voi sisältyä fiktiivisiä ja ei-fiktiivisiä monimuotoisia tekstejä.
- Pohtivan tekstin lisäksi voi käyttää kertovaa, kuvaavaa tai kantaaottavaa tekstiä.
- Tekstilajiltaan pohdinta voi olla esimerkiksi essee, artikkeli, mielipidekirjoitus, runo tai novelli.
- Kirjoitetun tekstin rinnalla voi käyttää myös esimerkiksi kuvallisia ja auditiivisia tiedon tuottamisen tapoja.

Arviointi

- Lukiodiplomin suorituksen arvioi lukion opettaja sekä toinen alan asiantuntija.
- Lukiodiplomin suorituksesta annetaan numeroarvosana. Arvioinnissa käytetään asteikkoa 4–10.
- Valtakunnalliset soveltavat kurssit arvioidaan lukion opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti suoritusmerkinnällä (S = suoritettu, H = hylätty).
- Opiskelija saa todistuksen lukiodiplomistaan, kun hän on suorittanut lukion koko oppimäärän. Lukiodiplomitodistus on lukion päättötodistuksen liite, ja se merkitään kohtaan “lisätiedot”.
- Kuvataiteen lukiodiplomin arviointi kohdistuu portfolioon, teokseen ja niiden muodostamaan kokonaisuuteen.
- Kuvataiteen lukiodiplomin arvosanaa annettaessa portfolioon painoarvo on puolet (1/2) ja teoksen puolet.
- Kumpikin arvioija arvioi ensin itsenäisesti portfolion, teoksen sekä portfolion ja teoksen muodostaman kokonaisuuden, kunkin näistä arvioinnin osa-alueista arvosana-asteikolla 4–10.
- Kumpikin arvioija tekee esityksensä lukiodiplomista annettavaksi arvosanaksi oman arviointinsa pohjalta.
- Arvioijien esittämistä arvosanoista lasketaan keskiarvo, joka pyöristetään lähimpään kokonaislukuun/arvosanaan. Lasketun keskiarvon mukaan määräytyvää arvosanaa voidaan arvioijien yhteisen harkinnan perusteella korottaa, mikäli lukiodiplomin portfolio tai teos on erityisen ansiokas.
- Mikäli arvioijat eivät pääse yksimielisyyteen lukiodiplomin arvosanasta, voi rehtori määrätä kolmannen arvioijan
- Lukiodiplomisuorituksista laaditaan arviointipöytäkirja, joka tallennetaan lukion arkistoon.

PORTFOLION ARVIOINNIN KOHTEET

Luonnokset, kokeilut, tutkielmat ja muu aineisto

Kuvaus työskentelyn etenemisestä

Kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuntemus

Työskentelyprosessin ja teoksen itsearviointi

Portfolion visuaalinen esitysmuoto

PORTFOLION ARVIOINNIN KRITEERIT

Arvosanan 10 (erinomainen) kriteerit

- opiskelijan asettamat lähtökohdat, tavoitteet ja valinnat ovat kuvattu selkeästi ja kiinnostavasti sekä niiden vaatimustaso on korkea
- työskentelyprosessin kuvaus tuo erityisen hyvin esille tehtävän lähtökohdat ja tavoitteet suhteessa teokseen
- opiskelija osoittaa kriittisyyttä, ennakkoluulottomuutta ja päämäärätietoisuutta tiedon hankinnassa sekä kokeilujen tekemisessä
- opiskelija osoittaa erinomaista kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuntemusta sekä osaa liittää työskentelynsä kuvallisen kulttuurin kenttään
- opiskelija arvioi monipuolisesti valintojaan, työnsä vahvuuksia ja kehitettäviä asioita
- portfolion visuaalinen asu on perusteltu, viimeistelty ja kiinnostava.

Arvosanan 8 (hyvä) kriteerit

- opiskelijan asettamat lähtökohdat, tavoitteet ja valinnat ovat vaativia sekä ne ovat kuvattu ymmärrettävästi
- työskentelyprosessin kuvaus tuo pääosin hyvin esille tehtävän lähtökohdat ja tavoitteet suhteessa teokseen
- opiskelija osoittaa jonkin verran kriittisyyttä, ennakkoluulottomuutta ja päämäärätietoisuutta tiedon hankinnassa sekä kokeilujen tekemisessä
- opiskelija osoittaa hyvää kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuntemusta
opiskelija arvioi vaihtelevasti valintojaan, työnsä vahvuuksia ja kehitettäviä asioita.

Arvosanan 6 (kohtalainen) kriteerit

- opiskelijan asettamia lähtökohtia, tavoitteita ja valintoja on kuvattu satunnaisesti sekä niiden vaatimustaso on vaihteleva
- työskentelyprosessin kuvaus tuo jonkin verran esille tehtävän lähtökohtia ja tavoitteita suhteessa teokseen
- opiskelijan osoittama kriittisyys, ennakkoluulottomuus ja päämäärätietoisuus tiedon hankinnassa sekä kokeilujen tekemisessä on melko vähäistä
- opiskelija osoittaa kohtalaista kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuntemusta
- opiskelija arvioi vähäisessä määrin valintojaan, työnsä vahvuuksia ja kehitettäviä asioita.

TEOKSEN ARVIOINNIN KOHTEET

teoksen kokonaisuus

ilmaisukeinojen, materiaalien ja
tekniikoiden käyttö

aiheen käsittely

Teoksen ja aiheen suhde.

TEOKSEN ARVIOINNIN KRITEERIT

Arvosanan 10 (erinomainen) kriteerit

- teos on kiinnostava ja vaikuttava kokonaisuus, josta välittyy aiheen syvälinen omakohtainen tulkinta
- teos käsittelee aihetta kekseliäästi ja omaperäisesti
- teoksessa käytetyt ilmaisukeinot, materiaalit ja tekniikat tukevat toisiaan erinomaisesti
- teoksesta välittyy erinomaisesti valitun aiheen lähtökohdat ja tavoitteet.

Arvosanan 8 (hyvä) kriteerit

- teos on kiinnostava kokonaisuus, josta välittyy omakohtainen tulkinta
- teoksessa käytettyjen ilmaisukeinojen, materiaalien ja tekniikoiden käyttö on sujuvaa
- teoksesta välittyy hyvin valitun aiheen lähtökohdat ja tavoitteet.

Arvosanan 6 (kohtalainen) kriteerit

- teos on kokonaisuus, josta välittyvä tulkinta on osin hajanainen
- teoksessa käytetyt ilmaisukeinot, materiaalit ja tekniikat tukevat jossain määrin toisiaan
- teoksesta välittyy osittain valitun aiheen lähtökohdat ja tavoitteet.

KOKONAISUUDEN ARVIOINNIN KOhteet

Lukiodiplomin sisällön ja ulkoasun
keskinäinen yhteys

Kuvaus lukiodiplominen
taiteellinen ja visuaalinen toteutus

Kuvataiden ja muun visuaalisen
kulttuurin tuntemus

Itsearviointi, prosessiajattelu ja
oppiminen

KOKONAISUUDEN ARVIOINNIN KRITEERIT

Arvosanan 10 (erinomainen) kriteerit

- lukiodiplomin kokonaisuus kertoo erinomaisesti tekijänsä tavoitteista
- lukiodiplomi muodostaa taiteellisen ja visuaalisen kokonaisuuden, jonka sisältö ja esittämismuoto tukevat erinomaisesti toisiaan
- lukiodiplomi osoittaa erinomaista kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuntemusta
- opiskelija osaa arvioida syvällisesti työskentelyprosessia ja teosta oman oppimisen näkökulmasta.

Arvosanan 8 (hyvä) kriteerit

- lukiodiplomin kokonaisuus kertoo tekijänsä tavoitteista ja lähtökohdista
- lukiodiplomissa on hyvää pyrkimystä taiteelliseen ja visuaaliseen kokonaisuuden toteutukseen, jossa sisältö ja esittämismuoto tukevat toisiaan
- lukiodiplomi osoittaa hyvää kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuntemusta
- opiskelija osaa arvioida työskentelyprosessia ja teosta oman oppimisen näkökulmasta.

Arvosanan 6 (kohtalainen) kriteerit

- lukiodiplomin kokonaisuudesta välittyy osittain tekijän tavoitteet ja lähtökohdat
- lukiodiplomi on osin keskeneräinen taiteellinen ja visuaalinen kokonaisuus, jonka sisältö ja esittämismuoto tukevat jossain määrin toisiaan
- lukiodiplomi osoittaa kohtalaista kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuntemusta
- opiskelija arvioi jonkin verran työskentelyprosessia ja teosta oman oppimisen näkökulmasta.

MATERIAALIT

Perusmateriaaleja, joita muutenkin ylläpidetään kuvataiteen luokassa, voi opiskelija käyttää lukiodiplomissa maksutta.